

Zagadnienia na kolejny tydzień nauki☺

Proszę zapoznać się z materiałami, zapisać, opracować i przestać zdjęcia wykonanych zadań na adres anna_zubrzycka@wp.pl do 23.04.2020r.

- przypominam o czytaniu lektury **Romeo i Julia!!! Omawiamy w przyszłym tygodniu!**

I. Temat: Bóg niewidzialny – Psalm Jana Kochanowskiego

- Proszę zapoznać się z materiałami w podręczniku na temat Psalmów Jana Kochanowskiego (str. 92 – 96) i przeczytać Psalm 13 i Psalm 47.

- Proszę zapisać notatkę w zeszytach

Psalm 13

Jest to utwór o charakterze błagalnym – podmiot liryczny w formie modlitwy prosi Boga o opiekę i pomoc. Psalm zaczyna się licznymi pytaniami retorycznymi kierowanymi bezpośrednio do Boga – podmiot zastanawia się dlaczego Bóg zesłał na niego tyle trosk i zmartwień oraz dlaczego nie odpowiada na jego wezwania. Pyta:

*Dokąd mię chcesz zapomnieć? Dokąd świętą swoje
Twarz przede mną kryć będziesz? Dokąd duszę moje
Frasunki trapić będą, Ojczyce dobrotliwy?
Dokąd mię deptać będzie człowiek zazdrościwy?*

Utwór składa się z czterech czterowersowych strof, w których występują rymy parzyste. Podmiot w swojej wypowiedzi wykorzystuje wiele środków stylistycznych. Np.

pytania retoryczne - *Dokąd mię chcesz zapomnieć?* ,

apostrofe - *Ojczyce dobrotliwy*

anaforę – *Dosyciem znał dotychmiast uszy Twe zamknięte,
Dosyciem znał i nazbyt oczy odwrócone*

peryfrazę - *abych nie zasnął snem nieprzebudzonym.* (mowa o śmierci)

Podmiot liryczny czuje się zupełnie opuszczony przez Boga i pozostawiony sam sobie. Próbuje uzyskać od Niego wyjaśnienie za taki stan rzeczy. W swoich słowach mówiący wyraża pragnienie poczucia bliskości Boga i jego opieki. Wyraża również żal z powodu obojętności Boga i tego, że pozostaje głuchy na jego prośby. Prosi Boga o to, by wspierał go w walce z nieprzyjaciółmi pragnącymi jego zguby:

Pojęcia:

Anafora – powtórzenie tego samego wyrażenia lub słowa na początku kolejnego wersu lub zdania

Peryfrazę – inaczej omówienie, zastąpieniu nazwy przedmiotu, postaci lub zjawiska wyrażeniem opisowym np. sen nieprzebudzony zamiast śmierć

Psalm 47

Proszę zinterpretować samodzielnie

II Temat: Poezja wobec straty – Treny Jana Kochanowskiego (IX, X, XI, XIX)

- proszę zapoznać się z materiałami na temat Trenów Jana Kochanowskiego zamieszczonymi w podręczniku (str. 100 – 112)

- proszę zapisać notatkę:

Geneza Trenów

Treny ukazały się w 1580 roku, a bezpośrednią przyczyną napisania utworów była śmierć niespełna trzyletniej córki poety – Urszulki. Ziemiański żywot Kochanowskiego w czarnoleskim ustroniu okazał się być jedynie pozornie szczęśliwym. W 1577 r. zmarł brat poety - Kasper, w 1578 lub 1579 właśnie ukochana Orszulka, a niewiele później i jej siostra, Hanna. Stąd owemu skumulowanemu bólowi i żalom musiał dać poeta ujście. Tym sposobem powstały Treny – jak się powszechnie sądzi, najdojrzalsze osiągnięcie liryczne twórcy.

Tren jako gatunek

Inaczej lament, płacz (żałobny) – to utwór liryczny o charakterze żałobnym, wywodzący się ze starogreckiej poezji funeralnej, blisko spokrewniony z elegią. Utwór poświęcony zmarłej osobie, wyraża żal oraz smutek z powodu jej odejścia. Twórcami trenów byli m.in. Symonides i Owidiusz. W liryce polskiej szczególnie znany jest wydany w 1590 roku cykl 19 Trenów Jana Kochanowskiego.

Tren IX

Posłuchaj i zrób samodzielnie notatkę na temat trenu

<https://www.youtube.com/watch?v=p8vDrh2xsVQ>

Tren X

Posłuchaj i zrób samodzielnie notatkę na temat trenu

<https://www.youtube.com/watch?v=PVLxSihRJxk>

Tren XI

Posłuchaj i zrób samodzielnie notatkę na temat trenu

<https://www.youtube.com/watch?v=MjagvcQmPTc>

Tren XIX

<https://www.youtube.com/watch?v=p5h74BkFu1g>

Zapisz:

Tren XIX, ostatni z „Trenów” to utwór nietypowy ze względu na sytuację liryczną – tym razem poeta nie wypowiada się bezpośrednio, ale przytacza treść swojego snu (lub widzenia), oddając głos zmarłej matce. Kobieta pojawia się z Urszulką na ręku. Dziewczynka wygląda jak za życia. Matka poety wyjaśnia, że przybywa, by go pocieszyć i przypomnieć o pewnych zasadach życia. Duch kobiety potwierdza, że dziewczynka znalazła się w zaświatach. Wizja tej krainy jest zgodna z wyobrażeniami chrześcijańskimi – dusze zbawione przebywają w miejscu jasnym, dobrym i bezpiecznym; mają przywilej oglądania Boga. Nie mogą powrócić na ziemię ani kontaktować się z bliskimi – pojawienie się matki jest więc szczególnym wyjątkiem. Kobieta wypowiada obszerny monolog, wyjaśniając wątpliwość syna, które poruszał we wcześniejszych utworach cyklu. Tłumaczy mu, że Urszulka uniknęła wielu życiowych „boleści” i jest teraz naprawdę szczęśliwa. Matka odnosi się także do światopoglądowych rozważań syna. Wytyka mu zbyt duże zaufanie do własnej wiedzy. Nakazuje cierpliwość i stałość w cnocie, przypomina również, że cierpienie i trudności są na stałe wpisane w ludzkie życie. „Teraz mistrzu, sam się lecz” – napomina matka syna przypominając, że ten sam los dzielił tysiące innych ludzi („ludzkie przygody, ludzkie noś”).

III Temat: Patriotyzm wobec zagrożenia ojczyzny - Kazania Sejmowe Piotr Skarga

- zapoznaj się z materiałami w podręczniku na temat *Kazań sejmowych* Piotra Skargi oraz fragmentem tekstu (str. 135 – 138)

Kazania sejmowe to zbiór polityczno-moralizujących wystąpień, które powstały w 1597 roku, m.in. pod wpływem nieudanych obrad sejmowych. Kazania nie zostały wygłoszone w trakcie obrad – Skarga nie był posłem. W 1597 roku zbiór ukazał się drukiem. Składa się na niego osiem kazań, które przedstawiają sześć chorób toczących Rzeczpospolitą. Głównym celem kaznodziei było wskazanie na dobrodziejstwa płynące z silnej władzy monarchy, który z kolei ma za zadanie bronić praw Kościoła. Skarga dowodził, że tylko jedność religijna zapewni spójność narodu. Współcześni Skargi nie dostrzegli znaczenia Kazań sejmowych, zaczęto je doceniać później, zwłaszcza po rozbiorach Polski.

- Wypisz z testu 6 chorób, które nękają Ojczyznę

- Sformułuj w najprostszej postaci argumenty Skargi na rzecz nakazu miłowania ojczyzny - matki